

Effects on a Graphic Organizers Technique on the Folktale Reading Comprehension Abilities of Sixth-Year Elementary School Students

Pattraporn Seekiew

Master of Education (Teaching Thai Language), Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: 6512610013@rumail.ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-5453-9179>

Received 18/04/2024

Revised 26/04/2024

Accepted 20/06/2024

Abstract

Background and Aims: The researcher found that there was a problem with the reading comprehension of Sixth-Year Elementary School Students, as indicated by their performance on the achievement test for reading folk tales, which did not meet the specified criteria. Therefore, a study was conducted to explore how to solve this problem using Graphic Organizers Technique. This research article aimed to evaluate the effects of using a Graphic Organizers technique on sixth-year elementary school students' folktale reading comprehension abilities by comparing the median score of the folktale reading comprehension abilities of the sixth-year elementary school students prior to and after learning by following a Graphic Organizers technique.

Methodology: The target population in the research was 25 students who studied in the sixth-year elementary school level in the second academic year 2023 at Supatrawattayalai (pseudonym), Bangkok, Thailand. The students were selected to participate in the research by means of a purposive sampling method. Research instrument for collecting data was a folktale reading comprehension abilities test. The test was a multiple-choice test which consisted of 30 items. The instruments for the experiment were 8 lesson plans designed following the Graphic Organizers technique. Each lesson plan designed for a teaching session, comprised 50 minutes. The research was undertaken for 4 weeks, 2 sessions per week. Quantitative data resulting from the test were examined to check median score and standard deviation. Additionally, the findings were analysed to check statistical significance by using Wilcoxon test.

Results: the results showed that the median score of folktale reading comprehension abilities was higher than prior to the experiment at the 0.05 level of significance.

Conclusion: The results show that reading comprehension skills for folktales improved statistically significantly after the experiment, demonstrating how well the intervention increased

participants' comprehension and interaction with folktales. This emphasizes how important it is to implement focused interventions to advance literacy and create a greater understanding of cultural narratives.

Keywords: Graphic Organizers Technique; Folktale Reading Comprehension Abilities; Sixth-Year Elementary students

ผลของการใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ภัทราภรณ์ สีเขียว

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: เนื่องจากผู้วิจัยพบปัญหาในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านนิทานพื้นบ้านที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงได้ทำการศึกษาวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิก วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลของการใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบค่ามัธยฐานของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มเป้าหมาย (target population) คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 25 คน ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสุภัทราพิทยาลัย (นามสมมติ) กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้าน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก จำนวน 8 แผน แผนละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 8 คาบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่านัยสำคัญของความแตกต่างโดยใช้สถิติทดสอบ Wilcoxon test

ผลการศึกษา: นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกมีค่ามัธยฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผล: ผลการวิจัยพบว่าทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนิทานพื้นบ้านพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังการทดลอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแทรกแซงช่วยเพิ่มความเข้าใจของผู้เข้าร่วมและปฏิสัมพันธ์กับนิทานพื้นบ้านได้ดีเพียงใด สิ่งนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการดำเนินการตามมาตรการที่มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ และสร้างความเข้าใจในเรื่องเล่าทางวัฒนธรรมให้มากขึ้น

คำสำคัญ: เทคนิคการจัดงานกราฟิก; ความสามารถในการอ่านนิทานพื้นบ้านเพื่อความเข้าใจ; นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิต การสื่อสารแบบไร้สายแพร่กระจายทั่วทุกมุมโลก ไม่ว่าจะอยู่ประเทศไหนก็สามารถสื่อสารกันได้โดยใช้อินเทอร์เน็ต ในโลกอินเทอร์เน็ตที่มีข้อมูลมากมายหลายรูปแบบ ซึ่งจะมีทั้งข้อมูลที่ดีและข้อมูลที่ไม่ดี การอ่านมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในสังคมปัจจุบัน มนุษย์อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อประกอบอาชีพ และพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านเพื่อได้รับประโยชน์ดังที่กล่าวมา ผู้อ่านต้องเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน เข้าใจเจตนาของผู้เขียน ตลอดจนพิจารณาคุณค่าของเรื่องราวที่อ่านได้ ดังนั้นผู้อ่านจึงจำเป็นต้องมีพื้นฐานการอ่านที่ดีเพื่อที่จะพัฒนาการอ่านในขั้นต่อไปได้ นอกจากการอ่านจะทำให้ผู้อ่านได้รับชุดข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ในแง่มุมต่าง ๆ จนสามารถนำมาพัฒนาใช้ในการคิด การตัดสินใจได้แล้ว การอ่านยังทำให้ผู้อ่านได้รู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน หรือเป็นการเพิ่มเติมมุมมองใหม่ ๆ ในการหาความรู้จากความคิดของผู้อื่น ดังนั้นการอ่านจึงมีส่วนสำคัญในด้านการแสวงหาความรู้ในประเด็นพัฒนาศักยภาพชีวิตของมนุษย์ของสังคมให้มีความ สมบูรณ์ขึ้นได้ (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2553: 8-9) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดคุณภาพเรื่องการอ่านของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไว้ว่า “อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) เห็นได้ว่า การอ่านจับใจความหรือการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นการอ่านขั้นพื้นฐานการอ่านอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เนื้อหา ความรู้ ข้อมูล ความคิด และทรรศนะของผู้เขียน เป็นต้น ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการเพื่อความเข้าใจได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ประสบการณ์ในการอ่าน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ความสามารถทางภาษา และความพร้อมของผู้อ่าน เป็นต้น ในการอ่าน จับใจความ มี 2 ลักษณะ คือ 1) การอ่านจับใจความโดยรวม เป็นการสังเกตส่วนประกอบของหนังสือด้วยการอ่านหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยอย่างรวดเร็ว และพยายามจัดเนื้อหาของหัวข้อเหล่านี้ให้เป็นลำดับเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์หรือความเชื่อมโยงกันของหัวข้อที่อ่าน การอ่านจับใจความโดยรวมมีข้อควรปฏิบัติคือ สังเกตส่วนประกอบของเรื่อง เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ วัตถุประสงค์ของผู้เขียน ต่อมาจึงสังเกตหัวข้อใหญ่ซึ่งเป็นประเด็นหลักของเรื่อง และหัวข้อย่อยซึ่งเป็นประเด็นรองของเรื่อง เมื่ออ่านจบผู้อ่านควรตอบคำถามให้ได้ว่าผู้เขียนเขียนเกี่ยวกับอะไร และเน้นเรื่องใดเป็นพิเศษ และในบางครั้งเนื้อหาอาจจargon ผู้อ่านจึงต้องจัดลำดับเนื้อหาโดยอาจเรียงตามลำดับความสำคัญของเรื่อง หรือลำดับตามเหตุการณ์ เพื่อช่วยให้สามารถสรุปประเด็นความสำคัญได้ชัดเจนขึ้น 2) การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านต่อจากแนวทางแรก ผู้อ่านต้องอ่านอย่างละเอียด ควรอ่านเก็บเนื้อเรื่อง ข้อมูลสำคัญ ทรรศนะ และจุดมุ่งหมายของเรื่อง (กิตติชัย ฟินโน และอมรชัย คหกิจโกศล, 2558) เห็นได้ว่าผู้มีทักษะในการอ่านเพื่อความเข้าใจ อ่านได้รวดเร็ว และสามารถจับใจความสำคัญจากข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านได้นั้น ย่อมเป็นประโยชน์อย่าง

ยิ่งในการแสวงหาความรู้ในเวลาอันจำกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน (สนธิ ตั้งทวี, 2528)

นิทานพื้นบ้าน (folktales) ในวิชาคติชนวิทยา (folklore) หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าต่อๆ กันมา จากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง โดยไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง เช่น เราไม่สามารถบอกได้ว่า ใครแต่งนิทานเรื่องสังข์ทอง ปลาบู่ทอง โสนน้อยเรือนงาม ไกรทอง นางสิบสอง เพราะนิทานเหล่านี้ ถ่ายทอดโดยการเล่าจากความทรงจำต่อๆ กันมา เช่น ปู่ย่าตายายเล่าให้พ่อแม่ฟัง พ่อแม่เล่าให้ลูกหลานฟัง หรือมีการแพร่กระจายจากท้องถิ่นหนึ่งไปสู่อีกท้องถิ่นหนึ่ง นิทานพื้นบ้านไทยในที่นี้ หมายถึง นิทานที่เล่าสู่กันฟังในหมู่บ้าน ในท้องถิ่น หรือในภาคต่างๆ ของประเทศไทย ซึ่งอาจมีที่มาหลายแหล่งคือ เป็นนิทานพื้นบ้านที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยเอง เช่น สังข์ทอง ปลาบู่ทอง ไกรทอง โสนน้อยเรือนงาม ขุนช้างขุนแผน ศรีธนญชัย นางนาคพระโขนง เป็นต้น หรืออาจมีที่มาจากต่างประเทศ แต่คนไทยรับเข้ามาไว้ในวัฒนธรรมไทยอย่างกลมกลืน เช่น มหากาพย์รามายณะ ของอินเดีย ได้กลายมาเป็นนิทานพื้นบ้านไทยหลายเรื่อง เช่น พระลัก-พระลาม ทางอีสาน พรหมจักร-หรมาน ทางภาคเหนือ เป็นต้น (กำธน สินธวานนท์, 2545) นิทานพื้นบ้านเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีอยู่ในทุกที่ของประเทศ ไทย กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นถึงความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน และได้นำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในรายวิชาภาษาไทย เพราะนอกจากนิทานพื้นบ้านจะให้ความบันเทิงได้แล้ว ยังสามารถฝึกอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านได้ นิทานพื้นบ้านแฝงข้อคิดในการใช้ชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อต่าง ๆ ไว้ในเรื่อง นอกจากจะได้พัฒนาความสามารถในการอ่านแล้ว ยังสามารถอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อีกด้วย กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นความสำคัญของการอ่านนิทานพื้นบ้านให้เป็นหนึ่งในสาระการเรียนรู้หนึ่งในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน

การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นเรื่องสำคัญทั้งในการวัดประเมินทางการศึกษา จนกระทั่งการใช้ชีวิตประจำวัน แต่อย่างไรก็ตามการอ่านเพื่อความเข้าใจยังคงเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอยู่ จากการรวบรวมข้อมูลได้ ค้นพบว่า การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีนักเรียนที่ได้รับการวัดประเมิน มีคะแนนสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด เห็นได้จากการวัดประเมินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สุภัทราพิทยาลัย(นามสมมติ) ในปีการศึกษา 2565 เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนสอบจากการทดสอบการเรียนรู้ประจำหน่วย และการสอบประจำภาคเรียน พบว่าในหัวข้อการอ่านเพื่อความเข้าใจ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 60 ซึ่งเป็นคะแนนที่ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนค่อนข้างอยู่ในระดับต่ำ ควรได้รับการแก้ไขเพื่อให้ นักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการวัดผล เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิก สามารถพัฒนาการอ่านได้เพื่อความเข้าใจได้ เนื่องจาก เป็นการเรียนการสอนที่ช่วย

จัดระเบียบข้อมูลที่ได้เรียนรู้ เป็นภาพหรือข้อความแบบกราฟิกที่เป็นรูปธรรม ช่วยให้จดจำ เข้าใจ และจัดระบบความคิด เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็วเกิดเป็นความคิดรวบยอด พัฒนาการคิดในระดับสูง จดจำเนื้อหาสาระแบบถาวร เนื่องจากใช้ระบบการคิดในการจัดกระทำข้อมูล ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง (สมนา ระบอบ, 2556) ผู้เรียนจะมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียน และจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี นอกจากนั้นยังได้เรียนรู้การใช้ผังกราฟิกในการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระอื่นๆ ได้อีกมาก (ทศนา แชนณี , 2564) ผู้เรียนมีโอกาสดูเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิม ๆ และนำความรู้ความเข้าใจมาเข้ารหัสหรือสร้างตัวแทนทางความคิดที่มีความหมายต่อตนเองขึ้น จะส่งผลให้การเรียนรู้นั้นคงอยู่ในความจำระยะยาว และสามารถเรียกคืนมาใช้ได้ (ทศนา แชนณี , 2564) การเรียนการสอนดังกล่าว มีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ผู้สอนเสนอตัวอย่างการจัดการข้อมูลด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ 2. ผู้สอนแสดงวิธีการสร้างผังกราฟิก 3. ผู้สอนชี้แจงเหตุผลของการใช้ผังกราฟิกและอธิบายวิธีการใช้ 4. ผู้เรียนฝึกการสร้างและใช้ผังกราฟิกในการทำความเข้าใจเนื้อหาเป็นรายบุคคล 5. ผู้เรียนเข้ากลุ่มและนำเสนอผังกราฟิกของตนแลกเปลี่ยนกัน ขั้นตอนของการสอนล้วนเป็นขั้นตอนที่ใช้ผังกราฟิกพัฒนาความคิด จัดระบบความคิดของผู้เรียน เชื่อมโยงองค์ความรู้เข้าด้วยกัน จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเทคนิคผังกราฟิกจะพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจได้หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินผลของการใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบค่ามัธยฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนการทดลอง

การทบทวนวรรณกรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ 1.อ่านเรื่องสั้นอย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 2.แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 3.อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีการกำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางการอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น นิทานและเพลงพื้นบ้าน บทความ พระบรมราโชวาท สารคดี เรื่องสั้น งานเขียนประเภทโน้มน้าว บทโฆษณาข่าวและเหตุการณ์สำคัญ การอ่านเร็ว

สรุปได้ว่า กระบวนการศึกษาการได้มีการกำหนดตัวชี้วัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการอ่าน ให้อย่างชัดเจน การเรียนการสอน การวัดประเมินผลให้เป็นไปตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง พ.ศ.2551 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในแนวทางเดียวกัน

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจ ได้จัดเก็บรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้วิจัย สามารถสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษาได้ดังนี้

เทคนิคผังกราฟิก : คือ การจัดการเรียนการสอนโดยนำแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับผังกราฟิก นำมาพัฒนาการจัดกระทำข้อมูล จัดระบบความคิด ช่วยในการจดจำ เข้าใจ เชื่อมโยงความรู้ใหม่และความรู้เดิมเข้าด้วยกันได้นำไปสู่การเข้าใจเนื้อหาสาระได้รวดเร็วและการจดจำเนื้อหาสาระในระยะยาว โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ตามรูปแบบของโจนส์และคณะ คือ

- 1.ผู้สอนเสนอตัวอย่างการจัดข้อมูลด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์
2. ผู้สอนแสดงวิธีการสร้างผังกราฟิก
3. ผู้สอนชี้แจงเหตุผลของการใช้ผังกราฟิกนั้นและอธิบายวิธีการใช้
- 4.ผู้เรียนฝึกการสร้างและใช้ผังกราฟิกในการทำความเข้าใจเนื้อหาเป็นรายบุคคล
5. ผู้เรียนเข้ากลุ่มและนำเสนอผังกราฟิกของตนเองแลกเปลี่ยนกัน

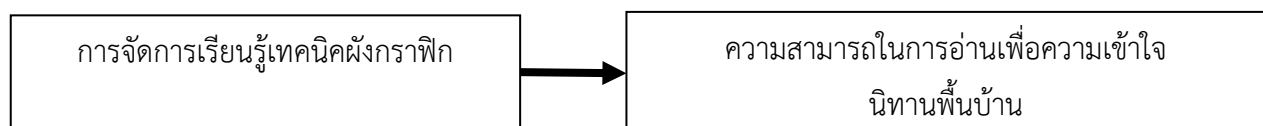
ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ : การอ่านเพื่อนเน้นการทำความเข้าใจเนื้อหา สาระ ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และเก็บสาระสำคัญ สามารถบอกใจความสำคัญในเนื้อหาได้ ตลอดจนสามารถบอกได้ถึงความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียนโดยมีการวัดและประเมินผลความสามารถด้านการอ่านจับใจความ จากการทำแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อโดยมีจุดประสงค์การวัดระดับความสามารถการอ่านคือ 1.ระดับข้อเท็จจริง 2.ระดับตีความ 3.ระดับประเมินค่า

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิก

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้าน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research design) โดยเปรียบเทียบ ค่ามัธยฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายใน 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคผังกราฟิก ซึ่งออกแบบการวิจัยแบบ one group pre-test and post-test intervention (Cohen et al, 2018) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย (target population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 3 สุภัทราพิทยาลัย(นามสมมติ) ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้นิทานพื้นบ้าน 4 ภาค มีจำนวน 4 แผน ได้แก่ นิทานพื้นบ้านภาคเหนือ นิทานพื้นบ้านภาคอีสาน นิทานพื้นบ้านภาคกลาง และนิทานพื้นบ้านภาคใต้ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 8 คาบ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาสุภัทราพิทยาลัย(นามสมมติ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัด ท 1.1 ป. 6/3 อ่านเรื่องสั้นอย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ป.6/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ป. 6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท 1.1 ป. 6/9 มีมารยาทในการอ่าน

2.1.2 ศึกษารายละเอียดเนื้อเรื่องของนิทานพื้นบ้าน ในรายวิชาภาษาไทยของสุภัทราพิทยาลัย(นามสมมติ) ซึ่งได้เลือกเนื้อหาในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ นิทานพื้นบ้านภาคเหนือ นิทานพื้นบ้านภาคอีสาน นิทานพื้นบ้านภาคกลาง และนิทานพื้นบ้านภาคใต้ จากนั้นกำหนดชั่วโมงเรียนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้นิทานพื้นบ้าน 4 ภาค

แผนการจัดการเรียนรู้นิทานพื้นบ้าน	จำนวนชั่วโมงเรียน
นิทานพื้นบ้านภาคเหนือ	2
นิทานพื้นบ้านภาคอีสาน	2
นิทานพื้นบ้านภาคกลาง	2
นิทานพื้นบ้านภาคใต้	2
รวม	8

2.1.3 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคผังกราฟิก และได้เลือกใช้ขั้นตอนการสอนของ Jones, et al. (1989: 20-25) นำมาจัดการเรียนรู้โดยมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ 1. ผู้สอนเสนอตัวอย่างการจัดข้อมูลด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ 2. ผู้สอนแสดงวิธีการสร้างผังกราฟิก 3. ผู้สอนชี้แจงเหตุผลของการใช้ผังกราฟิกนั้นและอธิบายวิธีการใช้ 4. ผู้เรียนฝึกการสร้างและใช้ผังกราฟิกในการทำความเข้าใจเนื้อหาเป็นรายบุคคล 5. ผู้เรียนเข้ากลุ่มและนำเสนอผังกราฟิกของตนแลกเปลี่ยนกัน

2.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของ Jones, et al. (1989: 20-25) โดยใช้เนื้อหาเรื่องนิทานพื้นบ้าน 4 ภาค จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้

2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณา จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาตามความเหมาะสม ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพื่อความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด และให้ข้อเสนอแนะการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาใช้ดัชนี IOC (item objective congruence) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือ ดัชนี IOC ต้องมากกว่า 0.5-1 จึงจะถือว่าเกณฑ์การตรวจสอบสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 107) เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและพิจารณาแล้วพบว่า ค่า IOC รายข้อของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีค่าเท่ากับ 1 ทำให้เห็นได้ว่าเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติที่ต้องการวัด

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาสุภัทราพิทยาลัย (นามสมมติ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การ

อ่าน มาตรฐาน ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัด ท 1.1 ป. 6/3 อ่านเรื่องสั้นอย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ป.6/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ป. 6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท 1.1 ป. 6/9 มีมารยาทในการอ่าน

2.2.2 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

2.2.3 สร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้กรอบแนวคิดของ Dallman และคณะ (1978:129) ซึ่งแบ่งความสามารถในการอ่านเป็น 3 ระดับ คือ ระดับข้อเท็จจริง ระดับตีความ และระดับประเมินค่า นำมาสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก ซึ่งสามารถวัดพฤติกรรมการอ่านได้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด จำนวนแบบวัดแบ่งตามระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนข้อสอบของแบบวัดที่แบ่งตามระดับความสามารถในการอ่าน

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	จำนวน (ข้อ)
ระดับข้อเท็จจริง	6
ระดับตีความ	12
ระดับประเมินค่า	12
รวม	30

2.2.4 นำแบบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาและนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(content validity) เพื่อความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด และให้ข้อเสนอแนะการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาใช้ดัชนี IOC (item objective congruence)ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือ ดัชนี IOC ต้องมากกว่า 0.5-1 จึงจะถือว่าเกณฑ์การตรวจสอบสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556: 107) เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและพิจารณาแล้วพบว่า ค่า IOC รายข้อของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจมีเกณฑ์เท่ากับ 1 ทำให้เห็นได้ว่า เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติที่ต้องการวัด และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ตรวจสอบการสะกดคำให้ถูกต้อง ตรวจสอบชื่อตัวละครในเรื่อง คำถามและคำตอบ

2.2.5 แบบทดสอบที่ปรับปรุงตามคำแนะนำเรียบร้อยแล้ว ทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 1 สุภัทราพิทยาลัย(นามสมมติ) ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 24 คนโดยกำหนดเวลาในการทำแบบวัด 60 นาที เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ผ่านการทดลองจากนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย นำมาตรวจคำตอบ โดยหากตอบถูกได้ 1 คะแนน หากตอบผิด ไม่ตอบคำตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกจะได้ 0 คะแนน

2.2.7 นำมาคิดค่าความเที่ยง (reliability) ค่าระดับความยากง่าย (degree of difficulty) และค่าอำนาจจำแนก(power of discrimination) พิจารณาคัดเลือกแบบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจข้อที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ค่าความยากง่ายระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538:129-130) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบวัดความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจมีค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งหมด .93 มีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง .20 - .79 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีเกณฑ์อยู่ระหว่าง .25 - .91 เมื่อพิจารณาจากข้อมูลทั้งหมดพบว่าข้อสอบทุกข้อมีค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของข้อสอบทั้งฉบับตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2.8 นำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งจึงนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่ามีความแตกต่าง คือการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความสามารถในการเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิก

	จำนวนนักเรียน	คะแนน	ค่า มัธย	ส่วนเบี่ยงเบน		
ผลการทดลอง	(N)	เต็ม	ฐาน	มาตรฐาน S.D.	Z	p
ก่อนเรียน	25	30	10	5.76	-	
หลังเรียน	25	30	22	5.20	4.379 ^b	.000*

*p<0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิก มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 10 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 5.76 และ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิก มีค่ามัธยฐาน เท่ากับ 22 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 5.20 จากการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านหลังการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยของการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนิทานพื้นบ้านโดยการจัดการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิก มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอภิปรายได้ว่า เทคนิคผังกราฟิกสามารถสรุปเนื้อหาความรู้ แบ่งองค์ประกอบหรืออธิบายความรู้ในภาพรวมได้อย่างชัดเจนในทุก ๆ เนื้อหา เช่น เนื้อหาการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา บทความ นิทาน ข่าวที่พบในชีวิตประจำวัน และอื่น ๆ เมื่อทำการสรุปเนื้อหาเหล่านั้นออกมาเป็นผังกราฟิกแล้วจะสามารถจดจำเนื้อหาต่าง ๆ เพราะผังกราฟิกเป็นแบบแผนของการสื่อสาร เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ เข้าใจง่าย กระชับ จากการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิด พัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย ทั้งด้านภาษา ด้านความคิดและคณิตศาสตร์ และด้านมิติสัมพันธ์(พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และพเยาว์ ยินดีสุข,2551) สอดคล้องกับสุมนา ระเบียบ(2556) ที่กล่าวว่า ผังกราฟิก หมายถึง การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้เรียนรู้ เป็นภาพหรือข้อความแบบกราฟิกที่เป็นรูปธรรม ช่วยให้จดจำ เข้าใจ และจัดระบบความคิด เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็วเกิดเป็นความคิดรวบยอด พัฒนาการคิดในระดับสูง จดจำเนื้อหาสาระแบบถาวร เนื่องจากใช้ระบบการคิดในการจัดกระทำข้อมูล ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิปปกร บุณนา (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า 1.ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 2.นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิกในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ชุบุญ (2559) ที่ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1)นักเรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับ

ใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนรายบุคคลเมื่อวิเคราะห์ตามแบบการเรียนรู้เรียงลำดับจากคะแนนสูงไปต่ำ ได้แก่ นักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้แบบการดูหรือมองเห็น การสัมผัส หรือเคลื่อนไหวร่างกาย และการฟังหรือได้ยิน ตามลำดับ

จากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยสามารถอภิปรายตามลำดับขั้นตอนการสอนเทคนิคผังกราฟิกได้ดังนี้

1. ผู้สอนเสนอตัวอย่างการจัดข้อมูลด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ คือ ผู้สอนเสนอตัวอย่างการใช้ผังกราฟิกกับเนื้อหาอย่างหนึ่งขึ้นมา และอธิบายข้อมูลนั้นผ่านการใช้ผังกราฟิก ทำให้นักเรียนเห็นถึงความคิดรวบยอดของเนื้อหาทั้งหมด การอธิบายความสัมพันธ์ของข้อมูลจากรูปทรงเรขาคณิต และเส้นที่เชื่อมโยงข้อมูลนั้น ๆ ในขั้นนี้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงรูปแบบการใช้ผังกราฟิกในเบื้องต้น สามารถสร้างรูปแบบเบื้องต้นด้วยตนเองได้ ผู้สอนจำเป็นต้องเลือกตัวอย่างที่เข้าใจง่าย และเนื้อหาที่กับผังกราฟิกต้องมีความเหมาะสมกันตามวัตถุประสงค์

2. ผู้สอนแสดงวิธีการสร้างผังกราฟิก คือ เนื่องจากทฤษฎีไม่ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างอย่างชัดเจน แต่ได้รับรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของผังกราฟิกไว้ได้ครบถ้วน ผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายวิธีการสร้างในแต่ละขั้นตอน ควรเริ่มจากจากเลือกใช้รูปทรงเรขาคณิตในรูปแบบต่าง ๆ แล้วจึงอธิบายการใช้เส้นในการเชื่อมโยงเนื้อหา เพื่อเป็นการสร้างภาพจำการสรุปเนื้อหาที่เป็นระบบให้กับผู้เรียน

3. ผู้สอนชี้แจงเหตุผลของการใช้ผังกราฟิกนั้นและอธิบายวิธีการใช้ คือ ผู้สอนควรเลือกผังกราฟิกให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา เนื่องจากผังกราฟิกมีหลายรูปแบบ สามารถอธิบายได้ว่าผังกราฟิกที่เลือกมานั้นสามารถสรุปความคิดรวบยอดของเนื้อหาได้อย่างไรบ้าง และสามารถสร้างผังกราฟิกดังกล่าวได้อย่างไร สอดคล้องกับทศนา แชนณี ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผังกราฟิกมีหลายรูปแบบ ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงความรู้ได้อย่าง มีความหมาย และจัดระเบียบข้อมูลที่เรียนรู้ด้วยผังกราฟิก ช่วยในการจดจำข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ (ทศนา แชนณี, 2550) สอดคล้องกับมณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ ที่กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นโครงสร้าง แสดงบันทึกย่อหน้าเนื้อหาสาระจากการอ่านโดยใช้รูปทรงเรขาคณิตมาประกอบในลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประเภทของแบบแผนการจัดเนื้อหาสาระที่อ่านในแต่ละตอน (มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์, 2548)

4. ผู้เรียนฝึกการสร้างและใช้ผังกราฟิกในการทำความเข้าใจเนื้อหาเป็นรายบุคคล คือ ขั้นตอนการสร้างรายบุคคลจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจด้วยตนเอง และเมื่อนักเรียนมีความเข้าใจถึงการสร้างที่ถูกต้องแล้วได้ทำผัง

กราฟิกสรุปเนื้อหาเรื่อง ๆ จะทำให้เกิดเป็นทักษะติดตัวผู้เรียน และจะสามารถนำไปใช้ประยุกต์กับวิชาอื่น ๆ ได้ สอดคล้องกับ วรณิ โสมประยูร ที่กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นวิชาประเภททักษะ ครูภาษาไทยควรทราบกฎแห่งการฝึก (The law of exercise) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ซึ่งมีใจความว่า ถ้าได้ฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ อยู่เสมอ จะทำให้การเรียนรู้ต่อไป ควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ เพื่อให้ได้ใช้ทักษะทางภาษาเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ และนำไปใช้เพื่อไม่ให้เกิดการลืมเลือน (วรณิ โสมประยูร, 2553)

5. ผู้เรียนเข้ากลุ่มและนำเสนอผังกราฟิกของตนแลกเปลี่ยนกัน คือ การที่นักเรียนได้เสนอความคิดตนเองให้กันและกัน ทำให้ได้อธิบายความรู้ที่ตนเองได้ และยังได้ความรู้เพิ่มเติมจากผู้อื่นมาเพิ่มเติมในหัวข้อที่แต่ละคนขาดหายไป อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เป็นห้องเรียน Active learning ให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันในห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นในแต่ละขั้นตอนสามารถส่งเสริมและพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจให้กับนักเรียนได้ในทุกๆ ขั้นตอน ซึ่งต้องอาศัยความสามารถจากผู้สอนให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการใช้เทคนิคผังกราฟิกเข้ามาสอนทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น เพราะสามารถสรุปเนื้อหาการเรียนในแต่ละเรื่องได้ง่าย สรุปออกมาเป็นรูปแบบที่ต่างจากเดิม อีกทั้งได้ทำกิจกรรมการสร้างผังกราฟิก และการนำเสนอความคิดกันภายในห้องเรียน ทำให้ห้องเรียนมีความสนุกสนานมากกว่าการเรียนแบบปกติ เมื่อนักเรียนมีตัวช่วยในการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนที่ดีจึงสามารถส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ทำให้เห็นได้ว่าการใช้เทคนิคผังกราฟิกสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เนื่องจากเทคนิคผังกราฟิกสามารถใช้ได้กับทุกๆ เนื้อหาของการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถนำเทคนิคผังกราฟิกใช้ในการสรุปข้อมูลในแต่ละวิชาได้ หากนักเรียนได้ฝึกฝนในการทำเรื่อง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เกิดทักษะ ในการผังกราฟิกดียิ่งขึ้น และสามารถบูรณาการได้ทั้งการเรียนและการใช้ในชีวิตประจำวันอื่น ๆ

1.2 ปัจจุบันการเรียนการสอนไม่ควรให้ผู้เรียนจดบันทึกเพียงอย่างเดียว การใช้ผังกราฟิกสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเองได้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการเรียนในรูปแบบ Active Learning ให้กับนักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ เข้ามาใช้ในชั้นนำและชั้นสอนได้ เพราะเทคนิคผังกราฟิกมีจุดเด่นสำคัญในขั้นสรุป หากมีรูปแบบการเรียนรู้อื่นๆ เข้ามาเพิ่มเติม จะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนทุกๆ ชั้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 เทคนิคผังกราฟิกไม่เพียงแต่พัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพียงอย่างเดียว แต่สามารถนำไปศึกษาในการอ่านรูปแบบอื่น ๆ ได้ เช่น การอ่านวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.
- กำธน สินธวานนท์. (2545) สารานุกรมไทย : เล่มที่ 26 โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดย พระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : สำนักงานกลาง
- กิตติชัย ฟินโน และอมรชัย คหกิจโกศล. (2558). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาตวันออกคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แคมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมณี. (2550). *รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข. (2551). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). *อ่านเป็น เรียนก่อน สอนเก่ง*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้าวิชาการ จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สนิท ตั้งทวี. (2528). *ความรู้และทักษะทางภาษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สิปปกร บุนนาค. (2564). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับผังกราฟิก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สุนา ระบอบ. (2556) การสอนสังคมศึกษาโดยใช้ผังกราฟิก (*Graphic Organizer*). Retrieved on February 2, 2024 from: <http://etcserv.pnru.ac.th/datas/file/KM09/pchezwfoli.pdf>
- สุมาลี บุญชู. (2560). ผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2553). ภาษาพาสอน : เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. 8th edition. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315456539>
- Dallmann, M., & Bore, J.J. (1978). *The teaching of reading*. New York: Holt.
- Jones, B., Pierce, J., & Hunter, B. (1989). Teaching children to construct graphic representations. *Educational Leadership*, 46, 20-25.
- Salkind, N.J. (2017). *Statistics for people who (think about) hate Statistics*. 6th ed. London: SAGE

